

N:o 89.

Af herr **L. Jönsson** i Sandby, om *skrifvelse till Kongl.*

Maj:t med begäran om utredning och förslag i fråga om den legala annonseringen.

Det har tid efter annan försports klagomål deröfver, att den i lag och författningar anbefalda annonseringen i allmänna tidningarna är till följd af annonsernas dyrhet en tunga för den stora allmänheten, som är skyldig att annonsera i nu ifrågavarande tidningar. Vid flera riksdagar hafva också motioner framkommit om vidtagande af åtgärder för att för den del af landets befolkning, som genom den lagtvungna annonseringen är skyldig att i allmänna tidningarna införa sina kungörelser, lindra den börda, som deraf uppkommer. Särskildt har man framhållit, att Riksdagen borde vidtaga åtgärder för att denna annonsering måtte blifva till verkligt gagn för allmänheten, hvilket den nu icke i någon mån kan anses vara.

För uppnående af detta önskvärda mål har förslag blifvit väckt bland annat om inrättande af en statstidning, i hvilken annonspriset för de legala annonserna skulle sättas så lågt som möjligt och så, att endast kostnaden för tidningens utgifvande blefve ersatt. Vidare har man föreslagit, att annonspriset skulle bestämmas till 10 öre för rad i stället för 12½ öre, som priset varit under många år eller allt sedan början af år 1878.

Utan att nu inlåta mig i bedömande, hvilket af dessa förslag är det bästa eller huruvida båda gemensamt skulle kunna bidra till lindring

i den på flera håll öfverklagade tungan af den lagtvungna annonseringen, har jag ansett mig böra fästa Riksdagens uppmärksamhet på vissa i afseende på denna annonsering rådande missförhållanden, hvilka enligt min åsigt böra så vidt ske kan undanrödjas.

De legala annonser eller kungörelser, hvilka enligt gällande lag och författningar skola införas i allmänna tidningar, kunna i afseende å sättet för deras intagande delas i tvenne hufvudgrupper, nemligen sådana som skola införas 3 gånger och sådana hvilka skola intagas allenast en gång. Bland kungörelser, hvilka skola i allmänna tidningarna intagas 3 gånger, må här nämnas dem, hvilka angå sökt lagfart å fastigheter, försäljning af i mät tagna fastigheter, offentliga stämningar å borgenärer i konkurser, förhör och efterbevakningar samt borgenärssammanträden i konkurser, s. k. årsstämmingar, dödande af inteckningar, alla kungörelser som angå arf och testamenten, kungörelser om krafrätts bevarande jemte flera andra. En mängd andra legala kungörelser få införas allenast en gång. Sådana äro de som angå personers förklarande för omyndiga, anmälning af jäf mot ingående af äktenskap, auktioner å kronans domäner och arrenden, kungörelser angående patenter och angående anmälningar till handelsregistret, kungörelser angående kommissionärer hos myndigheter o. s. v. I afseende å kungörandet af lediga tjänster tillämpas föreskrifterna derom olika. Största delen af statstjänster kungöras till ansökning lediga tre gånger, men andra, såsom tjänster vid tullverket, vid riksbanken o. s. v., kungöras allenast en gång. I afseende å folkskoleläraretjänster förhåller det sig så, att en del af dessa kungöras lediga trenne gånger, andra deremot endast en gång o. s. v. I afseende å en del andra legala kungörelser, såsom bergning af gods, tillvaratagna effekter vid statens och privata jernvägar, kungörelser angående bank- och bolagsstämmor m. fl., gäller i allmänhet det stadgande, att vederbörande annonsörer ega rätt att bestämma, huruvida nu ifrågavarande kungörelser skola intagas en eller flera gånger.

Någon giltig grund, hvarför en del af nu uppräknade eller andra legala kungörelser skola införas, somliga en, andra tre gånger, lärer näppe-ligen kunna påvisas. Hvarför t. ex. kungörelserna om exekutiva auktioner skola införas tre gånger, men sådana om försäljning eller utarrendering af statens domäner skola i allmänna tidningarna intagas allenast en gång, torde vara svårt att utleta.

Lika svårt torde det vara att finna anledningen till det stadgandet, som befaller att borgenärssammanträden i konkurser, af hvilka de flesta

röra endast ett fåtal personers intressen, skola kungöras tre gånger, men t. ex. de vigtiga kungörelserna om anmälningar till handelsregistret, om kommissionärer hos myndigheter m. fl., hvilka sistnämnda kungörelser beröra en stor del af allmänheten, behöfva offentliggöras allenast en gång.

Det torde icke kunna bestridas, att flera af de legala kungörelser, hvilka nu enligt gällande lag, författningar eller stadganden skola i allmänna tidningarna intagas tre gånger, lämpligen icke torde behöfva införas mer än en gång. Gällande lagbestämmelser derom, att kungörelser om exekutiva auktioner och om konkurs- och borgenärssammanträden skola införas tre gånger, torde förorsaka rätt känbara utgifter för egare af i mät tagna fastigheter och för en stor mängd konkursmassor. I vissa fall får till och med staten vidkännas kostnader för annonseringen rörande konkurser, då konkursboet, såsom rätt ofta händer, icke lemnar tillgång till gäldande af utgifterna för annonseringen.

Kungörandet tre gånger af nu ifrågavarande och andra annonser torde i allmänhet få anses vara så mycket mer obehöfligt som den tidning, i hvilken legala kungörelser författningen enligt skola införas, för närvarande har en så obetydlig spridning i landet, att ytterst få af de personer, som kunna ega behof eller intresse af att få kunskap om kungörelserna i fråga, genom tidningen få kännedom om desamma.

Det har visat sig att Post- och Inrikes Tidningar under en följd af år icke kunnat få upp sin prenumerationssiffra inom hela Sverige, om man undantager hufvudstaden, till 1,000 exemplar, och af dessa utgår största antalet till länsstyrelserna, åtskilliga landsstatstjenstemän, tidningsredaktioner samt en och annan af den förmögnare delen af landsortens befolkning. Endast undantagsvis tränger tidningen ned till folket eller dem, hvilka kunna anses hafva största intresset af att få kännedom om de legala kungörelserna. Införandet i denna tidning af de legala kungörelserna torde därför få anses i det hela obehöfligt och ingalunda ledande till uppnående af det med det för legala kungörelsens införande i allmänna tidningarna afsedda ändamål. Då härtill kommer att, som ofvan blifvit antydt, kungörandet i många uppräknade fall måste ske icke mindre än tre gånger, då derigenom för en mängd annonsörer förorsakas mycket betungande kostnader, då införandet af kungörelser, hvilka införas i en tidning, som har mycket liten spridning, måste i allmänhet betraktas såsom ändamålslost, då styrkandet inför rätta deraf att kungörandet skett i vederbörlig ordning tre gånger jemväl förorsakar annonsörer både besvär och omkostnader,

så har jag trott, att någon inskränkning borde ske i vederbörande annonsörers nu i lag stadgade skyldighet att mer än en gång i allmänna tidningarna införa sina kungörelser.

Det torde icke tillkomma mig att här närmare än som skett påvisa, än mindre utreda, om och i hvilka fall inskränkning eller minskning i den legala annonseringen må ega rum. Dertill saknar jag icke blott nödig erfarenhet, utan äfven tillräckliga insigter. Jag har dock trott mig böra fästa Riksdagens uppmärksamhet på nu antydda missförhållanden, hvilkas afhjelpande länge utgjort önskningsmål för en stor del af landets befolkning.

För att få dessa missförhållanden afhjelpa får jag vördsamt föreslå:

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t tacktes så fort ske kan låta utreda, om och i hvilka fall inskränkning eller minskning i den nu genom lag och författningar anbefalda legala annonseringen må ega rum; samt

att Kongl. Maj:t derefter måtte hos Riksdagen göra de framställningar eller fatta de beslut, hvartill omständigheterna kunde föranleda.

Stockholm den 26 januari 1895.

Lasse Jönsson.